

PATVIRTINTA

Mažeikių r. Vieکشnių lopšelio-darželio „Liepaitė“

direktoriaus 2024 m. balandžio 17 d. įsakymu Nr. V1-62

MAŽEIKIŲ R. VIEKŠNIŲ LOPŠELIO-DARŽELIO „LIEPAITĖ“ DARBUOTOJŲ ANTIKORUPCINIO ELGESIO TAISYKLĖS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Mažeikių r. Vieکشnių lopšelio-darželio „Liepaitė“ darbuotojų antikorpucinio elgesio taisyklės (toliau – Taisyklės) nustato Mažeikių r. Vieکشnių lopšelio-darželio „Liepaitė“ (toliau – Lopšelis-darželis) darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis (toliau – darbuotojas), etikos vertybes, šias vertybes atitinkantį elgesį, bendruosius elgesio reikalavimus, kurių privalo laikytis kiekvienas Lopšelio-darželio darbuotojas, įgyvendindamas savo teises, vykdydamas teisės aktuose nustatytas pareigas bei funkcijas, kad būtų užkertamas kelias atsirasti ir plisti korupcijai, ugdoma atsakomybė už savo veiksmus, skatinama ir užtikrinama pagarba įstatymams, bendradarbiams bei kitiems asmenims.

2. Taisyklių nuostatos taikomos ir yra privalomos visiems Lopšelio-darželio darbuotojams, tiek atliekantiems savo pareigas darbo metu, tiek veikiantiems ne darbo metu.

3. Taisyklių paskirtis:

3.1. reglamentuoti darbuotojų etikos principus ir bendruosius elgesio reikalavimus, kuriais turi vadovautis darbuotojai;

3.2. kurti antikorpucinę aplinką Lopšelyje-darželyje;

3.3. ugdyti darbuotojų supratimą, kad jų elgesys turi būti pagrįstas ne tik Taisyklių reikalavimais, bet ir visuotinai priimtomis dorovės normomis;

3.4. siekti, kad darbuotojas atliktų pareigas nesavanaudiškais tikslais;

3.5. padėti išvengti konfliktų su kitais Lopšelio-darželio darbuotojais ir reguliuoti darbuotojų tarpusavio santykius.

4. Taisyklės parengtos vadovaujantis Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos, Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymais, Lietuvos Respublikos Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos sprendimais ir rekomendacijomis, kitais teisės aktais.

5. Taisyklėse vartojamos sąvokos:

6.1. **kyšis** – bet kokios turtinės ar kitokios asmeninės naudos sau ar kitam asmeniui (materialios ar nematerialios, turinčios ekonominę vertę rinkoje ar tokios vertės neturinčios) forma išreikštas neteisėtas ar nepagrįstas atlygis už pageidaujamą teisėtą ar neteisėtą veikimą arba neveikimą vykdant įgaliojimus;

6.2. **dovana** – bet kuris materialinę ir nematerialinę vertę turintis daiktas, paslauga, pramogos, kelionės, vaisės, paskatinimas ar kita nauda, veltui ar už labai mažą atlygį siūloma ar suteikiama asmeniui, dirbančiam Lopšelyje-darželyje, kai tai yra ar gali būti susiję su tiesioginiu ar netiesioginiu poveikiu jo sprendimams, veiksams ar neveikimui;

6.3. **privatus gyvenimas** – darbuotojo asmeninis gyvenimas ir veikla, nesusijusi su jo darbo ir (ar) viešąja veikla;

6.4. **socialinė žiniasklaida** – socialiniai ar profesiniai tinklai, tinklaraščiai, diskusijų forumai, nuotraukų ir filmuotų vaizdų keitimosi tinklalapiai ir kitos internetinės bendravimo priemonės;

6.5. **interesų konfliktas** – situacija, kai asmuo, dirbantis Lopšelyje-darželyje, atlikdamas pareigas ar vykdydamas pavedimą, turi priimti ar dalyvauti priimant sprendimą arba įvykdyti pavedimą, kurie susiję ir su jo privačiais interesais;

6.6. **privatūs interesai** – asmens, dirbančio Lopšelyje-darželyje (ar jam artimo asmens), suinteresuotumas asmenine turtine ar neturtine nauda, moralinė skola, moralinis įsipareigojimas ar kitas panašaus pobūdžio interesas, darbuotojui atliekant tarnybines pareigas;

6.7. **viešoji veikla** – darbuotojo elgesys visuomenėje ir darbuotojo visuomeninė veikla.

7. Kitos Taisyklėse vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžiamos Lietuvos Respublikos Darbo kodekse, Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo, Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymuose ir kituose teisės aktuose.

II SKYRIUS DARBUOTOJŲ ELGESIO PRINCIPAI

8. Lopšelio-darželio darbuotojai, įgyvendindami savo teises ir vykdydami teisės aktuose bei pareigybės aprašymuose nustatytas pareigas ir funkcijas, privalo vadovautis tam tikrais principais. Pagrindiniai darbuotojų etikos principai yra šie:

- 8.1. atsakomybė;
- 8.2. nesavanaudiškumas;
- 8.3. padorumas;
- 8.4. pagarba žmogui ir valstybei;
- 8.5. pavyzdingumas;
- 8.6. sąžiningumas ir nešališkumas;
- 8.7. lankstumas;
- 8.8. viešumas ir skaidrumas;
- 8.9. kūrybingumas.

9. **Atsakomybė** apima tokias darbuotojo elgesio nuostatas:

- 9.1. atsakyti už savo veiksmų padarinius, sprendimus;
- 9.2. Lopšelio-darželio direktoriaus reikalavimu atsiskaityti už savo veiklą;
- 9.3. žinoti, kaip tinkamai naudoti informaciją ir dokumentus, nesinaudoti ir neleisti naudotis jokia informacija, kurią sužinojo dirbdamas, asmeniniams, artimų asmenų ar trečiųjų šalių poreikiams tenkinti;
- 9.4. neatskleisti jokios informacijos, kurią sužinojo dirbdamas, be tinkamo ir konkretaus leidimo, išskyrus atvejus, jeigu turės įstatymais nustatytą ar profesinę teisę arba pareigą tai padaryti;
- 9.5. išlaikyti profesinį konfidencialumą darbo santykių metu ir jiems pasibaigus bei užtikrinti informacijos konfidencialumą aptariant darbo klausimus su kitais darbuotojais bei privačiame gyvenime: šeimoje, socialinėje ar kitose aplinkose, įskaitant socialinę žiniasklaidą, įvertinti netyčinio informacijos atskleidimo riziką.

9.6. elektroninių duomenų įrenginių (nešiojamųjų kompiuterių bei nešiojamųjų duomenų laikmenų) apsaugos ir slaptažodžių konfidencialumo užtikrinimas.

10. **Nesavanaudiškumas** apima tokias darbuotojo elgesio nuostatas:

- 10.1. naudoti patikėtą Lopšelio-darželio turtą, informaciją tik visuomenės gerovei ir darbinei veiklai vykdyti;
- 10.2. einant pareigas, neturėti asmeninių interesų ir nesiekti bet kokios formos naudos sau, savo šeimai, artimiesiems ar draugams;
- 10.3. nereikalauti ir neprašyti kitų darbuotojų nepagrįstos ir (ar) neteisėtos pagalbos siekiant naudos sau, savo šeimai, artimiesiems ar draugams, kolegoms, kad nekiltų korupcijos rizika ar abejonių dėl darbuotojo objektyvumo, nepriklausomumo, savanaudiškumo ar nepagrįstos naudos.

11. **Padorumas** apima tokias darbuotojo elgesio nuostatas:

- 11.1. saugoti darbuotojo ir Lopšelio-darželio reputaciją;
- 11.2. vengti naudotis kito asmens klaidomis ir nežinojimu;
- 11.3. darbinėje ir viešojoje veikloje bei privačiame gyvenime, naudojantis saviraiškos bei susirinkimų laisvėmis, elgtis sąžiningai, garbingai, nežeminti kitų asmenų, institucijų, valdžios ir valstybės;
- 11.4. nepriimti neteisėtų dovanų iš asmenų ar organizacijų;
- 11.5. nepagrįstus prašymus atmesti taktiškai;

11.6. atlikti savo pareigas vadovaujantis socialiai orientuotomis etiško elgesio normomis ir suvokti, kad Lopšelio-darželio darbuotojams yra keliami didesni reikalavimai elgtis taktiškai;

11.7. nedalyvauti neteisėtuose sandoriuose ir susirinkimuose;

11.8. netoleruoti kolegų, kitų valdžios institucijų tarnautojų ir pareigūnų neetiško elgesio, neprofesionalių ar neteisėtų veiksmų ir nedelsiant imtis priemonių jiems nutraukti.

12. Pagarba žmogui ir valstybei apima tokias darbuotojo elgesio nuostatas:

12.1. gerbti žmogų, jo teises ir laisves, nepaisant jų asmens savybių, tautybės ar etninės priklausomybės, rasės, lyties, seksualinės orientacijos, kalbos, kilmės, amžiaus, šeiminių ar socialinės padėties, religinių įsitikinimų ir politinių pažiūrų;

12.2. visada veikti nepažeidžiant teisingumo principų;

12.3. atliekant pareigas, gerbti asmenų teises ir orumą, jokia forma ar būdu neskatinti jų nesilaikyti įstatymų bei kitų teisės aktų, juos pažeisti.

13. Pavyzdingumas apima tokias darbuotojo elgesio nuostatas:

13.1. savo išvaizda, kalba ir elgesiu laikytis visuotinai pripažintų moralės normų bei etiketo reikalavimų;

13.2. būti tolerantiškam, punctualiam, pagarbiai elgtis su bendradarbiais ir kitais asmenimis, spręsti konfliktines situacijas taikiai, mandagiai ir konstruktyviai;

13.3. veikti profesionaliai ir humaniškai;

13.4. pripažinti savo klaidas ir jas taisyti;

13.5. nuolat tobulintis ir kelti kvalifikaciją;

13.6. nepiktnaudžiauti alkoholiu ir psichotropinėmis medžiagomis, nevartoti narkotinių ir toksinių medžiagų, vengti vartoti necenzūrinius žodžius, nesirodyti neblaivios būklės viešai;

13.7. laiku teikti ir (ar) tikslinti privačių interesų, pajamų turto ar kitas deklaracijas.

14. Sąžiningumas ir nešališkumas apima tokias darbuotojo elgesio nuostatas:

14.1. elgtis nepriekaištingai, sąžiningai, nešališkai ir geranoriškai;

14.2. nesinaudoti pareigomis siekiant gauti privilegijų ir naudos sau ar kitiems asmenims;

14.3. būti objektyviam, priimant sprendimus vengti asmeniškumo;

14.4. išklausti ir pateikti tokią informaciją, kuri padėtų asmeniui priimti tinkamiausią sprendimą;

14.5. nedemonstruoti savo simpatijų ar antipatijų ir išskirtinio dėmesio atskiriems asmenims ar jų grupėms;

14.6. konfliktinėse situacijose elgtis nešališkai, ieškoti objektyviausio sprendimo, o nepavykus, kreiptis pagalbos į nešališką trečiąją šalį;

14.7. darbuotojas turi žinoti aplinkybes, kurios gali turėti įtakos jo sąžiningumui ir nešališkumui, dirbant Lopšelyje-darželyje, ir vengti tokių aplinkybių. Aplinkybės, kurios gali turėti įtakos darbuotojo sąžiningumui ir nešališkumui, susijusios su:

14.7.1. asmeniniais, finansiniais ar kitokiais interesais arba santykiais, kurie gali prieštarauti Lopšelio-darželio interesams;

14.7.2. piktnaudžiavimu įgaliojimais, siekiant asmeninės naudos;

14.7.3. galimybe gauti ir naudotis Lopšelio-darželio ištekliais ir kt. veiksniais.

15. Lankstumas apima tokias darbuotojo elgesio nuostatas:

15.1. gebėti prisitaikyti prie kintančių darbo sąlygų ir reikalavimų, technologijų, technikos, darbo organizavimo pokyčių ir kitų aplinkybių;

15.2. gebėti dirbti įvairiose situacijose, priklausomai nuo darbo ar užduoties reikalavimų.

16. Viešumas ir skaidrumas apima tokias darbuotojo elgesio nuostatas:

16.1. veikti viešai ir suprantamai;

16.2. vengti viešųjų ir privačių interesų konflikto;

16.3. siekti, kad visuomenė kuo plačiau būtų supažindinama su įgyvendinamomis antikorporcinėmis priemonėmis, korupcijos padariniais, priežastimis ir rizikomis.

17. Kūrybingumas – gebėjimas kelti naujas idėjas, mąstyti savarankiškai, nestereotipiškai, greitai orientotis sudėtingoje situacijoje, lengvai ir netipiškai spręsti problemas. Darbuotojas turi būti iniciatyvus, tarp išsūkių išvelgti naujas galimybes Lopšelio-darželio sėkmei kurti ir siekti jas

įgyvendinti.

III SKYRIUS

DARBUOTOJŲ TARPUSAVIO SANTYKIAI IR DARBUOTOJŲ ELGESIO TAISYKLĖS

18. Darbuotojų tarpusavio santykiai turi būti grindžiami pasitikėjimu, pagarba, sąžiningumu, lygiateisiškumu, tolerancija, taktiškumu, mandagumu ir savitarpio pagalba profesinėje veikloje.

19. Darbuotojai negali siekti, reikalauti ar skatinti, kad vieni kitiems teiktų asmenines paslaugas arba pažeistų teisės aktus ar šių Taisyklių normas.

20. Darbuotojai turi padėti vieni kitiems darbinėje veikloje, keistis įgyta patirtimi ir žiniomis, laikytis solidarumo su bendradarbiais, pagal galimybes ginti juos nuo nepagrįstos kritikos ir netinkamos įtakos.

21. Darbuotojai negali viešai neigiamai vertinti bendradarbių asmenybių ir jų kompetencijų, menkinti bendradarbių darbą.

22. Darbuotojas darbo metu privalo:

22.1. savo pareigas atlikti neprikaištingai, laiku, efektyviai, profesionaliai ir dalykiškai bendradarbiaudamas su darbuotojais, o prireikus ir su kitų valstybės ir savivaldybių įstaigų ir institucijų atstovais;

22.2. gilintis į atliekamų darbų esmę, vengti skubotumo ir paviršutiniškumo, nevilkinti atliekamų darbų;

22.3. priimti argumentuotus sprendimus ir veikti, vadovaudamasis tik teisės aktais ir viešuoju interesu;

22.4. vengti viešųjų ir privačių interesų konflikto, visus kylančius konfliktus spręsti taip, kad būtų apginti viešieji interesai;

22.5. susidūręs su skirtingais kai kurių interesų grupių, bendradarbių ir kitų asmenų reikalavimais, nedaryti nepagrįstų išimčių;

22.6. nusišalinti nuo sprendimų, užduočių vykdymo, jeigu yra interesų konfliktas arba turima informacijos, kad privataus pobūdžio aplinkybės gali pakenkti viešiesiems interesams;

22.7. būti savikritiškas, atsakyti už savo priimtus sprendimus ir atliktus darbus;

22.8. kontroliuoti kylančias neigiamas emocijas ir suvaldyti su jomis susijusį elgesį;

22.9. pagarbiai išklaudyti asmenis ir imtis visų teisėtų priemonių jiems padėti, dėmesingai reaguoti į asmenų prašymus ir siūlymus, o nepagrįstus prašymus atmesti taktiškai ir argumentuotai;

22.10. nuolat tobulinti savo kalbos ir bendravimo kultūrą;

22.11. rūpintis tinkama ir tvarkinga išvaizda, tvarka darbo vietoje.

23. Lopšelio-darželio administracijos darbuotojas privalo:

23.1. mandagiai, korektiškai ir pagarbiai bendrauti su visais darbuotojais;

23.2. būti reiklus ir teisingas darbuotojams, savo elgesiu ir darbu rodyti tinkamą pavyzdį;

23.3. nerodyti savo simpatijų ar antipatijų darbuotojams;

23.4. būti iniciatyvus ir dėti visas pastangas, kad kolektyve būtų sukurta darbinga ir draugiška aplinka, užkirstas kelias konfliktams, šalinant nesutarimų priežastis;

23.5. duoti aiškius nurodymus ar pavedimus;

23.6. pastabas dėl darbuotojų klaidų ir darbo trūkumų reikšti korektiškai, jei įmanoma – nedalyvaujant kitiems darbuotojams;

23.7. paskirstyti darbą kolektyve taip, kad būtų efektyviai panaudotos kiekvieno darbuotojo galimybės ir kvalifikacija;

23.8. sudaryti galimybes darbuotojams reikšti savo nuomonę darbiniais klausimais ir ją išklaudyti;

23.9. deramai įvertinti darbuotojų darbo rezultatus, pasiekimus;

23.10. netoleruoti asmens įžeidinėjimo ar žeminimo.

24. Darbuotojas, bendraudamas su Lopšelio-darželio direktoriumi, turi elgtis mandagiai, korektiškai ir pagarbiai, privalo vykdyti teisėtus jo nurodymus. Pastebėjęs Lopšelio-darželio

direktoriaus klaidą, darbuotojas turi taktiškai jam apie tai pranešti, jei įmanoma – nedalyvaujant kitiems darbuotojams.

25. Darbuotojas privalo nevykdyti Lopšelio-darželio direktoriaus įsakymo ar nurodymo, prieštaraujančio teisės aktams ar viršijančio jo tarnybinius įgaliojimus. Apie tokį įsakymą ar nurodymą pranešama teisės aktų nustatyta tvarka.

26. Darbuotojai ne darbo metu privalo elgtis pagal visuotinai priimtas elgesio normas, nepiktnaudžiauti einamomis pareigomis, nenaudoti dokumentų, patvirtinančių einamas pareigas ir suteiktus įgaliojimus, privatų gyvenimą tvarkyti taip, kad nenukentėtų darbo interesai ir darbuotojo reputacija, derinant viešąjį ir privatų gyvenimą, laikytis šių Taisyklių pagrindinių elgesio principų.

27. Visi darbuotojai socialinės žiniasklaidos priemonėse turi vengti bet kokių veiksmų, kurie gali pakenkti Lopšelio-darželio, jos darbuotojų ar paties darbuotojo reputacijai arba padaryti jiems žalos, bei privalo elgtis apdairiai ir prisiimti atsakomybę už informaciją, kurią sukuria ir įkelia į socialinę žiniasklaidą, kai ji yra susijusi su Lopšeliu-darželiu, jos darbuotojais, nepriklausomai nuo to, ar informacija pateikta darbo metu, ar ne darbo metu.

28. Darbuotojas, viešai reikšdamas savo nuomonę apie Lopšelio-darželio veiklą, turi atsižvelgti į tai, kad jo nuomonė šiais klausimais gali būti suprantama kaip oficiali Lopšelio-darželio nuomonė.

IV SKYRIUS

ELGESIO REIKALAVIMAI, KAI YRA SIŪLOMAS AR DUODAMAS KYŠIS

29. Darbuotojas, gavęs pasiūlymą priimti kyšį ar dovaną, taip pat gavęs pasiūlymą paveikti kitą darbuotoją, kad šis atliktų tam tikrus veiksmus (veikimas) arba jų neatliktų (neveikimas), privalo:

29.1. atsisakyti ir nepriimti kyšio ar dovanos, nepriklausomai nuo jo vertės;

29.2. mandagiai, neižeidžiamai ir suprantamai paaiškinti, kad priimti dovanas, kyšius, daryti neteisėtą poveikį draudžia Lopšelio-darželio ir kiti Lietuvos Respublikos teisės aktai. Savo elgesiu parodyti interesantui, kad netoleruoja jokių neteisėtų atlygių ar veiksmų;

29.3. paaiškinti interesantui, kad jo veiksmai gali būti vertinami kaip nusikalstami ir užtraukti baudžiamąją atsakomybę;

29.4. įspėti interesantą, kad apie kyšio siūlymą bus informuota Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnyba ar policija, o interesantui neatsisakius savo ketinimų, jei yra galimybė, neleisti pasišalinti ir skubiai žodžiu ar telefonu informuoti Lopšelio-darželio direktorių arba už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą atsakingą asmenį.

30. Jei neteisėtas atlygis buvo pasiūlytas ar pažadėtas elektroniniu paštu, telefonu ar kitomis ryšio priemonėmis (socialinių tinklų paskyrose), darbuotojas privalo imtis priemonių įrodymams išsaugoti, neištrinti elektroninio laiško, SMS pranešimų, padaryti monitoriaus nuotrauką su matomu tekstu, jei yra galimybė, padaryti pokalbių su neteisėtą atlygį siūlančiu asmeniu garso įrašus. Apie tai informuoti Lopšelio-darželio direktorių arba už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą atsakingą asmenį.

V SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

31. Visi Lopšelio-darželio darbuotojai privalo vadovautis šiomis Taisyklėmis, su kuriomis supažindinami pasirašytinai.

32. Lopšelio-darželio darbuotojų etikos pažeidimai tiriami teisės aktų nustatyta tvarka.

33. Tais atvejais, kai darbuotojų elgesio nereglamentuoja šių Taisyklių nuostatos, jie privalo laikytis kituose teisės aktuose nustatytų etikos reikalavimų ir visuotinai pripažintų dorovės normų.
